1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 100.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

WOENSDAG 14 DECEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*.

De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1854 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de ten onderwerpe betrekkelijke resolutiën van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 November 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene, voorschriften:

Besluit:

Art. 1. enz.

Art. 2.

Gemelde Collegiën van Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen, dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 21, in verband met art. 91 en 94 der Wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen en van de dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, voor den 15 Januarij 1854, bij request, met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner Gemeente behooren te adresseren; met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet vóór den 15 Januarij 1854 bij de Gemeente-besturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogten worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen werden toegestaan.

Extract dezer, bevattende het 2de artikel, zal van nu tot en met de eerste helft der maand Januarij worden opgenomen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant.*

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Assen*, in aanmerking hebbende genomen, dat de aanstaande Nieuwjaarsdag invalt op eenen Zondag, en alzoo op een Christelijken feestdag, uitsluitend toegewijd aan de viering van den openbaren Godsdienst; gelet op de wet van den 1 Maart 1815 (S. B. no. 21); gezien art. 188 der Gemeente-wet van 29 Junij 1851 (S. B. no. 85); gelet op de missive van de kerkenraad der Hervormden in dato 6 dezer, ten onderwerpe aan het Gemeente-bestuur gerigt;

NOTIFICEERT:

Dat op gemelden dag in deze Gemeente geene, als naar oud en reeds te lang bestaan hebbend gebruik, zoogenaamde gelukwenschingen, welke niets anders dan bedelarijen in zich bevatten, in het openbaar langs de huizen zullen worden toegelaten; alsmede niet het verkoopen voor de toonbank van geestrijke dranken, noch het zetten van drinkgelagen in de Herbergen en Tapperijen, als steeds aanleiding gevende tot rustverstoring en ziel en ligchaam bedervende uitkomsten; wordende alzoo de Dienaren van Policie in deze Gemeente nadrukkelijk gelast, om hierop ten strengste toe te zien, en om, bij onverhoopte overtreding der hierboven aangehaalde wetten, tegen de schuldigen proces-verbaal op te maken, ten fine van regterlijke vervolging.

ASSEN 7 December 1853.

De Burgemeester voornoemd:
H. J. OOSTING.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

„Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen zijn het nu eens over de Oostersche kwestie. Het gevaar is dus geweken. Er zal hoogstens oorlog zijn tusschen Rusland en Turkije — in Wallachije!"

Zoo spreekt de *Times.*

Wij zullen zien, hoe dat blad den vrede motiveert, en er eenige aanmerkingen opmaken.

„Rusland heeft Europa in de Oostersche kwestie betrokken."

(Dat zal Rusland wel degelijk ontkennen. De Czaar kon daarbij immers ook niets winnen, en de Russische diplomatie is veel te voorzigtig, om Europa's meening te vragen, aangaande de kastijding, die zij den Sultan toedacht.)

„Rusland kan niet klagen, dat de Mogendheden, die de kwestie niet opwierpen, het geschil, waarin zij werden betrokken, naar hunne beste overtuiging regelen."

(De *Times* spreekt hier als een vader, die geregt houdt over een paar twistende jongens, en zegt, dat hij een vonnis velt tot beider welzijn en — geen tegenspraak duldt. Maar de Czaar is niet gewoon, zich zoo gedwee de les te laten lezen. Hij zal wel lagchen om de hoogwijze vaderlijke taal van het orgaan van John Bull, als hij de moeite neemt, om die aan te hooren.)

„Rusland moet de *Vorstendommen ontruimen* en de *vorderingen tegen het gezag des Sultans* intrekken — dat zijn de *onvermijdelijke voorwaarden* van de ophanden zijnde regeling."

(Wij gelooven dat niet. En is het waar, dan begrijpen wij geenszins, hoe de Europeesche diplomatie op des Czaars toegevendheid durft rekenen. Wij gelooven het vooral niet, omdat Oostenrijk en Pruissen met zulk een eisch niet onder de oogen van den Beheerscher aller Russen zouden treden.)

„Rusland heeft tot nu toe Turkije beheerscht, omdat de Mogendheden laatstgenoemd Rijk als 't ware in *diplomatische afzondering* hielden. In plaats van *gezamentlijke onthouding* van Europa in de Oostersche kwestie, zal men nu komen tot *gezamentlijke tusschenkomst.*"

(In diplomatische afzondering! En Turkije bevond zich nooit zonder een eischer. Dan was het Frankrijk, ten aanzien der „zoogenaamde heilige plaatsen" — dan Oostenrijk, om uitdrijving van emigranten — dan Rusland, om handhaving van regten der Grieksche Christenen, gezwegen van de verschillende eischen tot schadevergoeding, zoovele finantiële aderlatingen, die den „Grooten Heer" klein maakten. Diplomatische afzondering! En juist de Europeesche Staatkunde leeraart: „Turkije moet instorten — dat Staatsgebouw is wrak — op een lieven zomerdag valt het in puin." En terwijl zij dat voorspelde, bragt zij geen enkelen steen aan tot opbouw, geen kruimel cement tot zamenvoeging. Neen! maar zij stond nacht en dag bij den, zoo 't heette, waggelenden kolossus, om, viel hij, op den prooi toe te springen en er iets van tot zich te slepen. Eensklaps echter maakt zij nu aanstalte, om hare lijdelijke rol in eene werkzame te verwisselen. Rusland alleen wil het gebouw omver halen, en daarom zal zij het beschermen — dat eerwaardig Staatsgebouw! Zij zal waken voor Turkije's onschendbaarheid!)

„Rusland maakte de Zwarte zee tot een Russisch meer. — De Donau, onder Russisch toezigt, werd meer er meer onbevaarbaar. Geheel Turkije moet voor geheel Europa geopend, Constantinopel van de voogdijschap des Czaars verlost en een en ander gesteld worden onder de *surveillance* van Europa."

(Naïf Engelsch! Dan zal Turkije wat beteekenen! Wij vreezen echter, dat het, onder zoodanige *surveillance* van zoovele potentaten, al spoedig bidden zou: „Heere, verlos mij van mijne talrijke vrienden!")

En wat denkt de *Times* nu over het oordeel, dat Rusland en Turkije ten aanzien van de bovenstaande overeenkomst zullen uitbrengen? 't Is wonder, dat het blad nog noodig acht, hierover te denken, omdat de *wil* der vier Mogendheden den oorlog zekerlijk zou beperken tot Wallachije. Maar het zal op die vraag toch een beslissend antwoord voorschrijven. Dat luidt:

„Turkije, het overwinnende Turkije, zal zeker inschikkelijk zijn. 't Zal toestaan, dat Europa beschermheer wordt van zijne Christelijke onderdanen — liever althans, dan eene Russische heerschappij daarover. De Sultan zal de beperkingen, waaraan de Christelijke godsdienst zich moet onderwerpen, opheffen. Dat is zelfs het belang van Turkije."

(De Sultan zal, gelooven wij, hierop niet zoo dadelijk *ja* en *amen* zeggen, en vooral zullen dat niet doen de schriftgeleerden, die uit den Koran konden bewijzen, dat de „Groote Heer", juist om de zaak van de voorregten der Christenen, oorlog moest voeren — de schriftgeleerden, die weten, dat de millioenen Christenen, om de halve maan naar Azie te verbannen, niets behoeven te doen, dan de Turken in zee te dringen.)

„Rusland moet tot gehoorzaamheid aan het vredes-voorstel der vier Mogendheden worden *gesommeerd*, en als zulk eene sommatie, door de *opening van alle Turksche wateren* werd bekroond, zou het bezwaar en de moeite der bemiddeling eenigzins zijn vergolden."

Zoo redeneert de *Times.* Waarlijk een onstaatkundig pleitbezorger, als de Mogendheden hem daartoe verkozen. Maar hij spreekt voor eigen rekening en risico. Hoe tartend is die beschouwing! 't Is, alsof zij werd geschreven, om Rusland tot verzet te dwingen. Maar men hechte niet te veel waarde aan 't geen deze reus onder de dagbladen, niet naar zijne kracht, maar naar zijne grootte — alzoo fantaseert. Engeland en Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen zullen wel degelijker argumenten, en in kiescher vormen en taal gesteld, aanvoeren, om Rusland voor den vrede te winnen, en zij zullen het loon voor hunne moeite wel niet zoo hoog stellen, althans niet zoo *luid* eischen, als de zich zoo wijs wanende *Times* dwaselijk en hoogst onstaatkundig aan de Europeesche klok hangt.

Verstandiger sprak de Parijsche *Moniteur*, als hij verzekerde, dat de Mogendheden zich verstaan hadden in het ontwerp van een nieuw verzoenings-voorstel, 't welk aan Rusland en Turkije zou worden gezonden, en er bijvoegt, dat het bewuste ontwerp beider goedkeuring zou kunnen erlangen, omdat Rusland den vrede van Europa niet *wil* verstoren en Turkije zich wel tot eene minnelijke schikking zal laten vinden. En dat Rusland geen oorlog wenscht „à tout prix," zou nu reeds gebleken zijn, daar het, volgens een der jongste berigten, genegen zou zijn, zich door een gevolmagtigde op de te houden vredes-conferentie te doen vertegenwoordigen.

Zoo schijnt de evenaar van de balans, waarop het lot van Turkije wordt gewogen, naar den kant des vredes over te hellen, en is de hoop op minnelijke schikking wezenlijk versterkt, maar het geroep van sommige dagbladen, alsof het zwaard reeds halverwege in de schede was gestoken, is gewis hoogst voorbarig. De oorlogvoerende partijen verkeeren in geene stemming, om met beide handen naar een blad papier te grijpen als eene brug, waarop zij elkanderen zouden naderen tot verzoening. De Turk is daartoe te opgeblazen. Die dronken is van oorlogs-roem, stelt zware eischen. De Czaar is beleedigd, ja gekrenkt. Zijn trots heeft geleden. Het „kruis" week voor de „halve maan." De gelegenheid om dat te wreken is hem ontsnapt. Zal dat zijne eischen lager stemmen? Dan is het gelogen, wat men vroeger altijd van het karakter van Keizer Nicolaas meldde — dan was het overdreven wat geheel Europa van de magt des Czaars dacht — dan heeft hij zijn roem aan de oevers van den Donau overleefd! En hij zou, terwijl de millioenen waarover hij gebiedt en terwijl Europa het oog op hem rigten, gretig eene overeenkomst sluiten, waarbij zijne eer en de eer der Russische vlag leed! Die 't gelooft, heeft andere denkbeelden dan wij van de magt en de hooghartigheid van Keizer Nicolaas I Paulowitsch. 't Zal spoedig blijken, wat de nieuwe verzoenings-nota behelst en dan zal het ook tevens beter zijn te beoordeelen, wat het antwoord zal worden van Rusland en Turkije.

De Pruissische Wetgevende Magt aanvaardde met weinig lust hare gewone taak. Vele leden hebben in der tijd hun mandaat nedergelegd, en in de eerste dagen, na de bijeenroeping der Kamers, was het getal der opgekomen leden te gering om wettige besluiten te nemen. Dikwijs hoort men in dit wetgevend ligchaam stemmen tegen het constitutioneel regerings-systeem. Ook nu weder werden die gehoord, bij gelegenheid der discussien over ongeoorloofde handelingen, geschied bij de benoeming van twee officieren tot leden der Tweede Kamer. De liberale partij beweerde, dat de Militaire overheid die benoeming op onbehoorlijke wijze bij officieren en soldaten in de hand had gewerkt. Een paardenkooper b. v. was, omdat hij vóór die officieren had gestemd, begunstigd bij de leverantie van paarden. Die actie had wel tot reactie geleid, zooals bleek uit de uitgebragte stem van een boer op een Mr. vleeschhouwer te Koningsbergen, om de natuurlijke reden dat hij geene *paarden* had te verkoopen, maar wel *ossen*, doch het voorbeeld van autoriteiten werkte toch op die wijze verderfelijk. De koningsgezinde en anti-constitutionele leden der Kamer zwegen hierop niet. „Die het goed meent met zijn Vorst — zeide von Zedlitz-Neukirch — moet ook wenschen, dat er personen in de Kamer komen, die gelijk gezind zijn. Het constitutioneel regerings-stelsel is niet geschikt voor Pruissen en wordt ook niet door het Volk begeerd. De Natie wil geregeerd worden en zelve niet regeren. De *Constitutie* wekt slechts *onrust* in de Kamer en in het Land(!) Ik verheug mij over elken maatregel, die het gezag des Konings versterkt." De Heer Wernigerrode beweerde, dat er bij elke verkiezing dwang werd aangewend, want ieder die autoriteit bezit, tracht die ook te gebruiken. De Heer Gerlach was het met sommige sprekers der linkerzijde daarin niet eens, dat men *afhankelijke* lieden geen stemregt moest geven, omdat ware *vrijheid* niet bestaat bij hen, die van allen invloed zijn ontheven en men kan zich regt vrij gevoelen, juist als men het *voorwerp* is van *bewerking.* Een ander lid wilde den militairen stand geen zitting doen nemen in de Wetgevende Magt en het stemregt niet toekennen aan politiek-onrijpe personen. Dat overigens eene Constitutionele Regering invloed op de verkiezingen *moet* uitoefenen, is eene les, die de Nationale Vergadering luid heeft verkondigd zoo wel voor het tegenwoordige als voor het toekomende geslacht."

Het kerkelijk geschil in Duitschland heeft wel iets van de Oostersche kwestie, en kan even als deze een grooten sleep van gevolgen hebben. De Regering blijft altijd hare houding tegenover de Geestelijkheid bewaren en deze neemt, zoo mogegelijk, nog hooger toon aan. Luid klinkt de kreet der „verdrukte kerk door Europa, en in Italie, Sardinie, Napels, Toscane, Engeland, Frankrijk, bereiden zich op het angstgeroep van Bisschoppen en Priesters duizende handen, om den „Geestelijk verdrukten" wereldlijken bijstand te bieden. De Mammon maakt alzoo den Aartsbisschop van Freiburg niet tot een martelaar! Daarbij regent het huldigings-adressen te Freiburg, terwijl ontelbare „Vader onze's" en „Ave Maria's" door de geloovigen in kerk en huis voor de lijdende priesterschap worden uitgesproken. Die kwestie was een afleider, waardoor de aandacht van het Oosten naar Midden Europa werd getrokken. Zij kon die echter niet onverdeeld boeijen, want de Weener-conferentie eischte ook haar deel, en van daar, dat wij er nog al eene aanzienlijke plaats in onze kolommen aan opofferden.

Tot zooverre hadden wij geschreven, toen de Fransche *Moniteur* nog eens weder sprak over het verzoenings-voorstel der Weener conferentie en zeer voorzigtig tevens, door aan te merken, „dat de kwestie nog *verschillende phases* had door te loopen, eer de vrede geteekend was." Dat wij dit begrepen, blijkt uit het bovengeschrevene, en waarom kon de *Moniteur* dat dan ook niet *verder* zeggen? Dat was voor menigeen welligt nuttig geweest, want *ligtgeloovigheid*, door de *hoop* gevoed, is zoowel eene slechte raadgeefster als die, welke door de *vrees* in 't leven werd geroepen en versterkt. Een ander blad beknibbelt nog meer den omvang van het nieuwe Staats-stuk, door te beweren, dat de Mogendheden, als de oorlogsvoerende partijen het voorstel verwerpen, niet hebben bepaald, *wat* zij *dan* gezamenlijk zouden doen. De kracht der Nota zou meer *zedelijk* dan *vormelijk* zijn, en daarom zullen Czaar en Sultan er te minder naar luisteren. Maar 't is toch eene romantische kwestie — die Oostersche!

Wie heeft nu het nieuwe verzoeningsvoorstel, dat van zoo betooverende kracht zal zijn, gesteld? 't Is niet te raden voor een ordinair menschen-verstand. Te Parijs vertelt men, natuurlijk onder de roos, d. i. door de dagbladen! dat dit wonderbaar diplomatisch stuk het werk is van Koningin Victoria en Lord Aberdeen, en van de Oostenrijksche Vorstin Sophia en de heer von Bruel. De beide heeren zijn Ministers van Buitenlandsche Zaken in Engeland en Oostenrijk. Victoria heeft de kunst van schikken en plooijen en verzoenen in de woelige kinderkamer kunnen leeren, en de Aarts-Hertogin Sophia gaat heen en weer tusschen het *verleden* en het *heden* of tusschen den jeugdigen Frans-Jozef en den vergrijsden Metternich. Wij zullen weldra zien, of de pen der schoonen zich ook verraadt in de anders zoo dood prozaïsche vorm eener diplomatische acte. Men zegt, dat de Sultan, die voor Victoria, als moeder, hooge achting heeft, en die tegen alle vrouwen zoo vol courtoisie is, zelfs tegen den raad van den Divan, van Reschid-pacha, van Omer-pacha, van Prim, van Klapka, ja zelfs tegen dien van Kossuth „*fiat*!" zal schrijven op het document, 't welk geheel Europa in brandende nieuwsgierigheid zet.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN GEN.

Zitting van 6 Dec.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de Staatsbegrooting voor 1854 voortgezet en wel over Hoofdst. IX A. (*Nationale schuld*). Op art. 11, vaststellende de som voor amortisatie van schuld, is door den heer *v. Bosse* een amendement voorgesteld. De heeren *van Nispen*, *Rochussen*, *Dirks*, *Sleeswijk Vening*, *van Bosse*, *van Rappard*, *de Man* en *Mackay* hebben daarover het woord gevoerd. De strijd bepaalde zich hoofdzakelijk over de vraag: 1o. of er, krachtens de wet van Sept. 1841, verpligting tot amortisatie bestaat, en 2o. in hoe ver zich die verpligting uitstrekt. Over het eerste punt was men het genoegzaam eens. Vele cijfers en berekeningen, vroegere en later gewisselde stukken zijn echter aangehaald, uitgelegd en wederlegd, om de vraagpunten, waartoe het beginsel en meer nog de toepassing aanleiding gaf, zoo mogelijk tot eenige klaarheid te brengen. De slotsom blijft echter, dat de drie voormalige ministers van Financien, die het meest aan de discussie deelnamen, het oneens bleven. De heeren *van Bosse*, *Rochussen* en *van Rappard* weerspra-

ken elkanders argumenten en berekeningen, 't zij geheel of gedeeltelijk, en de tegenwoordige minister van Financien vond zich ook verpligt, sommige redeneringen en gevolgtrekkingen van zijne ambtsvoorgangers te wederleggen. De heer *van Bosse* heeft eindelijk zijn amendement weder ingetrokken. Daarna zijn art. 11 en al de volgende artikelen *aangenomen*, zoo ook het geheele ontwerp, met algemeene stemmen. Vervolgens is de beraadslaging over hoofdstuk IX B. (*Departement van Financien*) geopend, hetwelk ten slotte met algemeene stemmen werd aangenomen.

Zitting van 9 December.

De algemeene beraadslagingen zijn geopend over Hoofdst. X (*Oorlog.*) De Minister van Oorlog herinnert, dat in de zitting van 30 November de wetten op de nationale militie en de schutterijen ter sprake zijn gebragt. Niemand is meer dan hij overtuigd van de noodzakelijkheid eener nieuwe wet op de militie, ook met het oog op de herziene grondwet, doch hij refereert zich aan hetgeen zijn ambtgenoot voor Binnenl. Zaken heeft gezegd, aangezien deze, zoo niet uitsluitend, dan toch veel beter dan hij in staat is de bezwaren der wet te kennen en die uit den weg te ruimen. Wat betreft de schutterijen, verklaart Z. Exc., dat hij het mede eens is met hetgeen ten deze is aangevoerd, en dat er aan eene krachtige verdediging van het vaderland niet te denken is zonder voorziening hieromtrent. Z. Exc. wil de middelen, welke de wet zal aanwijzen, niet vooruitloopen. Alleen zal hij zeggen, dat daartoe in de eerste plaats zal moeten behooren het onder de wapens houden der miliciens gedurende een geheel jaar voor de eerste oefening en zes weken van elk jaar tot verdere ontwikkeling, en ten tweede, dat er zoodanige maatregelen zullen moeten worden genomen, dat ten allen tijde over een genoegzaam aantal onderofficiers en korporaals, ten behoeve der schutterij, kan worden beschikt. Z. Exc. erkent dat daartoe eene aanzienlijke uitbreiding der kaders zal noodig wezen, vermits door de aanhoudende bezuinigingen de kaders beneden het getal zijn, om in de gewone behoeften te voorzien, en er dus bij oorlog gebrek aan onderofficiers en korporaals zal zijn, zoodat er niet van zou kunnen gemist worden om bij de schutterij geplaatst te worden. — De heer *van Eck* heeft bij deze beraadslaging verlangd, te worden ingelicht, hoedanig het is gekomen, dat drie ministers, die in April het verslag aan den Koning mede hebben onderteekend, desniettegenstaande in het Bewind zijn gebleven, en een nieuw verslag hebben geteekend, waarin de daden van het bestuur, tot 't welk zij hadden behoord, werden afgekeurd.

Bij het vervolg der beraadslaging heeft de minister van Oorlog te kennen gegeven, dat hij deel heeft genomen aan het Bewind, met het voornemen, om tot eene eerlijke toepassing der Grondwet mede te werken; — dat ten aanzien van het vraagstuk, betreffende het Hof van Rome, zijn gevoelen niet is gevraagd, want dat dit reeds beslist was, voor zijne benoeming als minister; — dat hij dikwerf met zijne voormalige ambtgenooten heeft verschild, inzonderheid, als er sprake was van het vervullen van hooge betrekkingen; — dat nadat Z. M. zijn ontslag niet had aangenomen, hij geene zwarigheid heeft gemaakt, om aan het Bewind te blijven, na de verzekering te hebben bekomen, dat de Grondwet zoude worden geëerbiedigd; — dat hij steeds tot de getrouwe uitvoering daarvan hoopt te blijven medewerken, doch altijd met inachtneming van het beginsel, dat het voorschrift, waarbij de uitvoerende magt aan den Koning wordt opgedragen, geene doode letter zal zijn.

De Minister van Buitenlandsche zaken heeft nog gezegd, te volharden bij het eenmaal uitgevaardigde programma, maar niet te kunnen gedoogen, dat daar eene verkeerde uitlegging aan werd gegeven. Hij heeft verklaard, dat men den Koning al de eer wil bewijzen, die hem toekomt, maar dat de ministers steeds verantwoordelijk zullen blijven voor hunne regeringsdaden, zonder Z. M. te willen dwingen door de herhaalde bedreiging van hunne betrekkingen te zullen nederleggen.

Zitting van 10 December.

De ingekomene geloofsbrieven van den heer van *Heiden Reinestein* door eene commissie onderzocht zijnde, worden in orde bevonden en is daarna tot toelating van dien heer besloten. Daarna is beraadslaagd over het *elfde* hoofdstuk der staatsbegrooting, betreffende de Kolonien, bij welke gelegenheid de heer *Blaupot ten Cate* de aandacht heeft gevestigd op de emancipatie der slaven in de Indische bezittingen. De heer *Elout* heeft over hetzelfde onderwerp gesproken. De Minister van Kolonien heeft de verzekering gegeven, dat de Regering zich ernstig blijft bezighouden met het gewigtige onderwerp der emancipatie van de slaven, waarvan de onlangs plaats gehad hebbende benoeming eener Staats-commissie ten bewijze kan strekken. De Regering verlangt ten sterkste, om eenmaal tot de opheffing der slavernij te komen, doch ondervindt steeds, dat het uitermate moeijelijk is om te beslissen, langs welken weg zulks zal behooren te geschieden. Zij vermeent, dat men met voorzigtigheid te werk moet gaan, en niet uit het oog verliezen, dat het vraagstuk in het naauwste verband staat met het regt van eigendom. De menigvuldige aangelegenheden, welke daarbij ter sprake behooren te worden gebragt, kunnen het best door eene speciale commissie worden nagegaan. De Minister houdt zich vast overtuigd, dat de benoemde commissie het werk allezins zal bespoedigen en men den uitslag harer bemoeijingen met vertrouwen kan afwachten, nademaal zij uit mannen is zamengesteld, die boven alle verdenking verheven zijn. Voor zooveel dit van hem, Minister, mag afhangen, zal het vraagstuk zoo spoedig mogelijk aan de Kamer ter overweging worden aangeboden. — De beoordeeling der zedelijke ontwikkeling is, volgens den Minister, eene van zeer teederen aard. De Regering houdt die geenszins tegen en de kennis van het Evangelie op Java is aanmerkelijk uitgebreid. Zij acht het echter noodig, in dit opzigt met groote voorzigtigheid te werk te gaan. — Het hoofdstuk betreffende de Kolonien is met 54 tegen 7, en dat voor onvoorziene uitgaven met algemeene stemmen aangenomen.

Te Groningen is het volgend schrijven uit Amsterdam ontvangen: „ Het aantal adressen tegen Dr. *Meijboom* is nu tot 27 geklommen. En toch kunnen die adressen niet meer dan 521 naamteekeningen aanwijzen. Die stukken zijn aan het klassikaal bestuur verzonden met berigt, *dat men voor de identiteit der handteekeningen niet kan instaan.*

— In dit jaargetijde vertoonen zich in de Luxembergsche bosschen meer wolven dan gewoonlijk. In de laatste dagen heeft men er reeds een twaalftal doodgeschoten.

— Uit Hapert, arrondissement Eindhoven, wordt geschreven, dd. 27 Nov., dat, toen aldaar dien dag in het kerkgebouw der Hervormde gemeente godsdienstoefening werd gehouden, tot grooten schrik en ergenis der vergaderden, op eens de binnendeur van het portaal met steenen werd gebombardeerd, vervolgens wierp men steenen tegen het dak. De ontsteltenis en verstoring was zóó groot, dat de leeraar in de voortzetting van zijn dienstwerk verhinderd werd. De marechaussée uit Bladel, daarvan onderrigt, heeft de zaak ernstig onderzocht, met het gevolg, dat een viertal boerenknapen gevankelijk naar Eindhoven is overgebragt.

— Naar uit Delft gemeld wordt, zijn aldaar dit jaar ter markt verkocht 1605 stapels kaas, wegende 311,478 Ned. ponden.

— Tot substituut-officier bij de Arr. Regtbank te Groningen is benoemd de heer Mr. A. W. Wichers, thans regter in de Arr. Regtbank te Appingadam.

— Van alle zijden worden berigten medegedeeld over den lagen stand van het water en over gebrek aan regenwater.

— De Koning is 10 dezer naar het Loo vertrokken, om er 8 of 10 dagen te vertoeven.

— Het Albumversje, door den dichter Tollens, ten voordeele van de Rott. arme cholera-lijders uitgegeven, ofschoon slechts 8 regels bevattende, heeft de belangrijke som van *f* 721,07 opgebragt.

— Dezer dagen is van regeringswege afgewezen het verzoek om gratie van W. en A. Visscher en A. Kiesbrink, ondernemers van postwagendiensten te Zwolle, die wegens verschillende overtredingen van het reglement op den dienst der openbare middelen van vervoer te lande, bestaande in het te hoog laden hunner diligences, het niet uitwijken voor andere rijtuigen en het te laat aankomen hunner wagens, in 1851 door de regtbanken te Assen, Leeuwarden, Zwolle en Groningen in geldboeten, ten gezamenlijke bedrage van *f* 223,08½, met inbegrip der kosten, zijn veroordeeld.

— Z. M. heeft benoemd tot secretaris van de algemeene rekenkamer, in plaats van den heer J. A. de Visch Eybergen, overleden, den heer D. P. van Hoogenhuyze, thans hoofdambtenaar met den personelen titel van referendaris bij hetzelfde collegie.

Te Zwolle is het volgende drietal voor de vacante Predikantsplaats geformeerd: *van Loon*, te Edam, *Poortman*, te Leerdam en *Kits van Heijningen*, te Oudewater.

— De Koning heeft thans werkelijk den heer Mr. Provo Kluit, Burgemeester van Amsterdam, tot lid van den Hoogen Raad benoemd.

— De Hooge Raad heeft 2 dezer, in zake de diakenen der Herv. gemeente te Kantens, tegen de diakenen der Herv. gem. te Middelstum, beslist, dat ook diaconie-besturen, uit krachte van art. 13 der wet van 28 Nov. 1818 (St.bl. no 40), onderstand kunnen verleenen, en dat deze dan gelijke aanspraak op restitutie hebben van de diaconie, ten wier behoeve de onderstand is verleend.

— De Maatschappij ter bevordering van Nijverheid te Haarlem heeft, onder goedkeuring der Regering, eene hoofd-commissie benoemd, tot regeling der verzending van waardige voorwerpen uit Nederland naar de in 1855 te Parijs te houden algemeene tentoonstelling van landbouw en nijverheid. Deze commissie bestaat uit de heeren *C. J. Glavimans* te Rotterdam, *IJ. D. C. Suermondt* te Utrecht en *Mr. W. J. C. van Hasselt* te Amsterdam.

— De discussie in de Tweede Kamer der Staten Generaal over het voorstel der negen leden is bepaald op aanstaanden donderdag.

Nieuwe Diep, 9 Dec. Als een bewijs dat de tegenwoordige duurte van het graan vooral is toe te schrijven aan de verbazend gestegen scheepsvrachten, deelen wij mede, dat van hier spoedig zal vertrekken eene bark, metende 360 lasten, bestemd om van Odessa eene lading granen te halen, welk schip eene reis zal maken van ruim veertig duizend gulden, terwijl er schepen zijn, die, tegenwoordig te Petersburg met granen voor Holland bevracht, tot tachtig gulden per last kunnen rekenen.

's Hertogenbosch, 9 Dec. Op de door de Noordbrabantsche maatschappij ter bevordering van nijverheid uitgeschreven prijsvraag, om te voorkomen dat vreemde koperen munten binnen dit rijk in omloop komen of blijven, zijn 16 antwoorden ingekomen. Dat van Mr. J. F. Houck, advokaat, te Deventer, is der bekroning waardig gekeurd, en zal spoedig in het licht verschijnen.

Leeuwarden 8 Dec. Ook in deze gemeente hebben zich gevallen van cholera-ziekte voorgedaan; volgens de laatste opgaaf was het getal der aangetasten 9, overleden 4 en hersteld 2.

Vollenhoven, 9 Dec. De pogingen onzer visschers ter haringvangst aangewend, zijn tot heden met ongunstig gevolg bekroond. De vangst was steeds karig, en het weinige dat 's visschers netten nog mogten bevatten, werd door de zeehonden geroofd, waardoor niet alleen de gevangen haring het deel werd dier dieren, maar waarbij ook de netten, bij het inhalen, geheel vernield werden.

Wildervank, 9 Dec. Ten einde in de behoeften der arbeidende klasse te helpen voorzien, is door den gemeente raad alhier besloten, om gedurende den hoogen prijs der levensmiddelen, het roggenbrood van 4 Ned. ponden, hetwelk thans 53 cents kost, voor de niet bedeelde behoeftigen verkrijgbaar te stellen voor 40 cents. (*O. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Men spreekt te Parijs thans veel van de zoogenaamde geldcrisis, die de financiers in hooge mate bezig houdt, en zich openbaart door eene verlaging van het goud in vergelijking van het zilver. Als bewijs daarvan kan dienen, dat de 5 fr. stukken zeer verminderen en het goud algemeen wordt en overal te voorschijn komt. Deze aangelegenheid trekt ten ernstigste de aandacht der bank tot zich. Tegenwoordig bevinden zich nog in hare kelders 130 millioen aan zilver, en zij is niet geneigd deze som beschikbaar te stellen voor de circulatie, waarin zij als het ware in een oogenblik zou verdwijnen. Om een bankbiljet van 1000 fr. in zilver te wisselen, wordt tegenwoordig 3 fr., en zelfs soms 5½ fr. opgeld betaald. Men beweert, dat eenige geldwisselaars het zilver smelten, om er staven van te maken; anderen verzenden het zoo als het is naar de Vereenigde Staten. Dit verschijnsel zal natuurlijk voorkomen, wanneer men weet, dat de 5 fr. stukken te New-York tegen 5½ fr. worden aangenomen, en de stukken van 1 fr. er 1 schilling gelden.

— Reeds sedert eenige dagen liep hier het gerucht, dat van Regeringswege in het officiele dagblad eene nota zou worden medegedeeld, betrekkelijk de Oostersche aangelegenheden. Heden bevat de *Moniteur* die nota, haar hoofdinhoud komt op het volgende neder: „De gebeurtenissen regtvaardigen de meening, welke wij in ons artikel van den 27 Mei ll. uitdrukten. De solidariteit, welke het gemeenschappelijk belang en de eerbied zelfs voor de beginselen tusschen de groote Kabinetten moesten vestigen, is thans eene daadzaak. Het zou aanmatigend zijn het Oostersche vraagstuk als geëindigd te beschouwen; men moet zelfs verwachten het nog verschillende phases te zien doorloopen; doch de luide erkende overeenstemming van Oostenrijk en Pruissen met de Kabinetten van Frankrijk en Engeland is voldoende, om reeds nu de onrust tot bedaren te brengen, waarin Europa sedert zes maanden heeft verkeerd. Het wezenlijke gevaar van den toestand bestond in de mogelijkheid eener scheiding van de groote mogendheden in twee kampen. Deze vrees is verdwenen. Dezelfde bedoelingen, dezelfde begeerten bezielen de vier Mogendheden. Het den 5 December te Weenen, in de conferentie van de vier vertegenwoordigers der mogendheden, geteekend protocol getuigt, dat hunne besluiten eenstemmig zijn."

„*Den vrede tusschen Rusland en Turkije te herstellen* op voorwaarden, voor beide partijen eervol, *de onschendbaarheid te handhaven van het Turksche grondgebied*, waarvan het onafhankelijk bestaan binnen de grenzen, door de verdragen daargesteld, eene der hoofdvoorwaarden is van het Europesche evenwigt, zijn de dubbele taak, welke de 4 mogendheden gemeenschappelijk willen afwerken. Door vooraf te verklaren dat *de tegenwoordige oorlog in geen geval wijzigingen kan brengen in den toestand van 't grondbezit*, dat de tijd in 't Oosten heeft bevestigd, gelooft men den omvang van den krijg te zullen beperken en hoopt men het verschil tusschen het kabinet van Petersburg en de Porte tot een staat terug te brengen, die aan de Europesche diplomatie zal veroorloven *krachtig te handelen* en, door haren gemeenschappelijken waarborg, *een duurzamen vrede te vestigen* tusschen Rusland en het Turksche rijk." — Deze verklaring is te Parijs met vreugde ontvangen; de beurs is er 2 pct. door gerezen. — Men meldt nu reeds, dat de Keizer van Rusland zijne go[illegible]ing heeft gehecht aan het beginsel door de mogendheden gesteld; daardoor is echter nog geene groote schrede op den weg van den vrede zelve gedaan.

ENGELAND.

Te Londen is de prijs van het brood den 8 dezer 20 à 25 pct. gedaald.

— De *Morning-Post* beweert, dat een oorlog tusschen Rusland en de westersche mogendheden onvermijdelijk is en dat die oorlog begrepen is onder de „*phases*," waarvan de Fransche *Moniteur* spreekt.

— Uit Bombay zijn tijdingen ontvangen tot 11 Nov. Het rijk der Birmannen werd bij voortduring door onlusten en strooptogten geteisterd. Te Rangoon zijn eenige galeiboeven, ten getale van 100, in opstand gekomen, bijna allen zijn onder het vuur der Engelschen gevallen. Een oproer was uitgebarsten te Whampoa, ten gevolge van den zelfmoord van eene Chinesche vrouw, die op bevel van den britschen konsul Bird was gevangen gezet; de Amerik. matrozen hebben dien consul tegen de woede van de bevolking moeten beschermen.

DUITSCHLAND.

De bisschop van Fulda heeft zich dezer dagen in persoon naar Weimar begeven, om van de regering onderscheidene concessien, ten gunste van het beheer der Catholieke kerk aldaar, te erlangen. Naar men van goederhand verneemt, is hij hierin niet geslaagd, en weder onverrigter zaak vertrokken.

Weenen, 8 Dec. De dag voor het huwelijk des Keizers bestemd wordt als stellig op den 27 April aanstaande gesteld.

— De nieuwe schikkingsvoorstellen der mogendheden hebben hier een zeer gunstigen indruk gemaakt.

Berlijn 9 Dec. Bij onze Tweede Kamer zijn onderscheidene verzoekschriften uit Pommeren ingekomen, waarin gevraagd wordt de straf van het toedeelen van stokslagen in te voeren voor gezonde lieden, die voor hun brood niet willen werken.

Gotha, 7 Dec. Voor eenige dagen hebben de Hertog en de Hertogin zich in levensgevaar bevonden, doordien het rijtuig waarin beide zaten, en waarvan de paarden door den Hertog zelven werden gemend, bij het afrijden van eene helling tegen een steen stiet en kantelde. De Hertog viel uit den wagen en de paarden holden met het rijtuig, waarin de Hertogin zat, voort, tot dat zij aan een paal kwamen die hun de verdere vaart belette. De as vloog aan splinters en de wagen werd verbrijzeld. De Hertogin viel er uit; zij is echter ongedeerd gebleven, terwijl de Hertog eene ligte kneuzing heeft bekomen.

TURKIJE.

Van het tooneel des oorlogs in Azie zijn de volgende berigten ontvangen. Na de inneming van Akiska, is de Turksche krijgsmagt op Tiflis gemarcheerd. Een bulletin uit laatstgenoemde plaats, gedagteekend 20 Nov. meldt, dat te Atzkour, eenige mijlen van Akiska, op nieuw een gevecht tusschen de vijandelijke troepen heeft plaats gehad, waarin de Russen de overwinning behaald hebben.

— Den 30sten November zijn zes Russische linieschepen, onder bevel van den admiraal Nachikoff, bij Synope slaags geweest met een Turksch smaldeel, bestaande uit 7 Turksche fregatten, 2 korvetten, 1 stoomschip en 3 transportschepen, hetwelk ammunitie naar de Circassische kust had gebragt. Na een gevecht van ongeveer een uur is de geheele Turksche magt door de Russen vernield of genomen. De bevelvoerende Turksche admiraal Osman pacha werd bij die gelegenheid krijgsgevangen gemaakt.

— Het bevestigt zich, dat een korps Wallachysche troepen van 300 man tot de Turken is overgegaan.

— De *Times* bevat eene depêche uit Odessa van den 17 November, waarin gemeld wordt, dat de krijgstoerustingen met veel energie worden voortgezet. Men houdt het voor zeker, dat de Russen, in weerwil van den winter, over den Donau zullen trekken. De bezetting van Odessa zal naar Galatz vertrekken en door versche troepen uit Tauris vervangen worden. Gemeld blad deelt tevens eene depêche uit Belgrado van den 24sten November mede, waaruit men ziet dat de Russische consulaire beambten Belgrado nog niet verlaten hebben. Het gevecht tusschen de Serviers en de Turken was van ernstiger aard als men algemeen geloofde. De Turken verloren ongeveer 50 man.

— Voor Namik Pacha schijnt er thans kans te bestaan op het sluiten eener leening ten behoeve van Turkije met eene Parijsche Maatschappij.

— De staat van zaken in de Vorstendommen heeft geene verandering ondergaan.

ITALIE.

Turin, 10 Dec. De verkiezingen zijn voor twee derde ten gunste van de regering uitgevallen.

DENEMARKEN.

Volgens berigten uit Koppenhagen van 5 dezer, zijn de laatste zittingen van de Deensche Folksthing uiterst stormachtig geweest. Ten gevolge van eene weigering van den president, om een van de leden tot de orde te roepen, heeft de eerste minister, de heer Oerstedt, in de grootste gramschap de zaal verlaten en zal waarschijnlijk de zittingen niet weder bijwonen, alvorens hij deswege voldoening ontvangen heeft. Hij is dan ook den volgenden dag niet in de vergadering verschenen, hoewel die dag bestemd was voor de tweede lezing van het ontwerp tot wijziging van de constitutie, zoodat de discussien daardoor geen plaats konden vinden.

DRENTHE.

Assen, 14 Dec. Wij vernemen, dat de kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, op voorstel van Diakenen, heeft besloten, dat voortaan, met betrekking tot de bedeeling, naauwgezet door Diakenen zal worden gehandeld overeenkomstig de regelen, voorgeschreven bij art. 17 en volgende van het met 1o. Januarij dezes jaars in werking gekomen Algemeen Reglement op de Diaconie Administratie, zoodat alle handreiking zal worden gedaan aan de behoeftige ledematen, die woonachtig zijn onder het ressort der Hervormde gemeente en wel bij voorkeur aan de zulken, die door godsdienstigheid, matigheid, zedigheid en orde zich gunstig aanbevelen of door verlies van echtgenoot, vader of moeder, door talrijkheid van huisgezin, door ligchaamsgebreken of ziekelijkheid, of door anderen zwaren rampspoed, bijzonder medelijdenswaardig zijn, des echter, dat, ten aanzien van de zoodanigen, die nog geene twee jaren onder het ressort der gemeente gewoond hebben, mede in aanmerking zullen worden genomen de omstandigheden, die tot verandering van woonplaats aanleiding hebben gegeven, en dat ook zij, die nog geene belijdenis des geloofs hebben afgelegd, naar omstandigheden kunnen worden bedeeld. De Diakonie wordt hierdoor op een zuiver kerkelijk, onafhankelijk standpunt geplaatst, en elke aanleiding tot inroeping der haar vreemde burgerlijke wet wordt op natuurlijke wijze vermeden.

— De werkzaamheden aan den straat- of kunstweg van Meppel over Ruinerwold naar de grens van Ruinen zijn in de Gemeente Ruinerwold reeds begonnen; de aardenbaan wordt reeds gelegd, men is daarmede bij den Tweelo begonnen.

— Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen adressen van *J. J. Bloemers* en andere Kiezers in de gemeente Dwingeloo, houdende ondersteuning van het bekende voorstel tot afschaffing van den accijns op het geslagt, en van *H. W. Bakker* en andere verveeners uit Groningen en Drenthe, boven de afschaffing van den accijns op het geslagt de afschaffing van den turf-accijns aanbevelende.

met de [illegible] zullen alhier aankomen 1 wachtmeester, [illegible]gadiers en 9 manschappen van het 4e Regement Dragonders te Deventer, om gedurende den aanstaanden winter deze Provincie dienst te doen als Hulp-Marechaussée.

— Men verneemt, dat tot corresponderend lid van 't oudheid- en geschiedkundig genootschap te Maastricht is benoemd heer Dr. *M. J. Noordewier*, Rector alhier.

— *Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:*

Wij vermeenen uit eene goede bron geïnformeerd te zijn, dat in deze provincie spoedig een paar snelfabrijken, om calicots fabriceren, zullen worden tot stand gebragt, en wel eene Meppel en eene te Hoogeveen. Het zoude in het belang van den minderen stand hoogst wenschelijk zijn, dat dit plan spoedig verwezentlijkt wierd, opdat daardoor eenige honderd ar-[beid]en hun brood vonden.

— *Men schrijft ons uit Amsterdam:*

Onze reederijen beleven thans een goeden tijd, want er is [ge]brek aan schepen en bij gevolg worden er hooge vrachten [be]taald. Jammer echter, dat onze koopvaardijschepen niet [va]n *hier* geladen naar Australie — want naar het goudland [s]tteden misschien wel een honderd daarvan den koers — [ve]rtrekken. In Engeland krijgen zij de lading derwaarts, [e]n blijven welligt eenigen tijd tusschen dit Rijk en Australië in de vaart. Jammer, zeiden wij, want victualie-winkels, [ze]il en touwmakerijen en alles wat werkt ten gerijve der [sc]heepvaart, zullen bij vaart voor den vreemde gevoelige [sc]hade lijden. Over 't algemeen wordt er in ons Rijk eene [ve]rblijdende welvaart opgemerkt en in de groote koopsteden [h]ebben de meesten, die handel drijven of eenig vak van nij[ve]rheid uitoefenen, weinig reden tot klagen. Vandaar dan [o]ok, dat b. v. te Amsterdam de waarde der huizen zoo aan[mer]kelijk is gestegen en bijgevolg ook de huur, en aan de vraag [na]ar woningen, vooral voor den burgerstand en de meer aan[zie]nlijke klasse, ter naauwernood kan worden voldaan.

Die echter niet deelt in dien voorspoed van anderen of le[v]en moet van een bepaald tractement, dat veelal niet hoog [i]s, ondervindt dubbel den druk des tijds, èn door hooge [hu]ur èn door de duurte der levensmiddelen. Hij, en ook de [ar]beidsman, wiens loon nog in verhouding staat met de [go]edkoopere prijzen, zien verlangend uit, niet naar een ver[m]eerdering van algemeene welvaart, maar naar een jaarlijksch [in]komen of wekelijksch loon, dat hun toestaat, in hun stand [d]e noodige behoeften des levens te kunnen verkrijgen.

— Men deelt ons mede, dat *Meijer Hillesum*, horologie-kastmaker, wonende te Purmerende, eene nieuwe soort van *ploegmachine* heeft uitgevonden, waarmede zonder behulp van paarden geploegd kan worden; naar de verzekering, ons gegeven, zal deze machine veel *spoediger*, *gemakkelijker* en *doelmatiger* werken dan de thans gebruikelijke ploegen. De uitvinder kan zijn werktuig van meer dan één mes voorzien en het zoo diep laten ploegen als men verkiest; hij is thans bezig met het vervaardigen eener zoodanige machine in miniatuur, om dit bij het verzoek om octrooi te voegen, ten einde het door deskundigen te laten beoordeelen. Wij hopen van harte, dat deze machine ook in de praktijk inderdaad die voordeelen moge aanbieden, welke de uitvinder zich daarvan voorstelt, en in dat geval aarselen wij niet te verklaren, dat hij eene groote dienst aan den landbouw zal hebben bewezen, door de kosten, thans aan het bebouwen van den grond verbonden, aanmerkelijk te verminderen, en de bewerking zelve te bespoedigen en beter te doen uitvoeren. Wij zien met verlangen nadere mededeelingen te gemoet.

— Wij vernemen, dat de heer *C. W. E. Kijmmell Lz.*, Burgemeester van *Smilde*, verzocht heeft uit deze betrekking te worden ontslagen.

* **Coevorden, 11 Dec.** Een meisje alhier had kennis aangeknoopt, met een soldaat; de vader was hier tegen; het mogt hem niet baten. Gister morgen liet de laatste hem een boodschap weten, als kwam dit van zijne dochter, of hij heden morgen ten 6 ure bij haar aan de Calicot-fabriek wilde komen; hieraan voldeed hij, doch hier moest hij zulk eene vroelige omarming van vader en zoon verduren, dat hij moord schreeuwde; zij moeten hem op eene deerlijke wijze mishandeld hebben.

* Bij den verwer *Meuge* op de Loo onder deze gemeente heeft men gepoogd in te breken; bij tijds zijn de dieven verjaagd. Men vreest voor den winter. Te Lingen, uit het Logement van den Heer *Langesmit*, zijn ll. donderdag 3500 pruis. daalders of *f* 6300 Hollandsch op klaar lichten dag gestolen.

* **12 Dec.** Heden waren ter markt 315 wagens, beladen met 500 mudden rogge en 1200 mudden boekweit; de prijzen waren Rogge *f* 10, boekweit *f* 7-„

* **Emmen, 12 Dec.** Met veel genoegen verneemt men, dat de Afdeeling Emmen der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen besloten heeft, om op Vrijdag avond e. k., te beginnen om half zes, een *Declamatorium* te houden, in de nieuw gebouwde School alhier, ten voordeele der armen dezer Gemeente. Reeds hebben vele ingezetenen voor grootere en kleinere sommen, op de voorgelegde lijst ingeteekend, en worden onderscheidene personen, zoo uit deze als omliggende Gemeenten genoemd, die alsdan voorlezingen van uitgezochte en gepaste dichtstukken denken te houden. Men verwacht een talrijk gehoor, oordeelende naar den bijval, dien dit plan aanvankelijk vindt, en zoo dan ook voor de armen eene aanzienlijke bijdrage ter hunner verzorging in den reeds zoo vroeg ingevallenen winter.

* In de Gemeente Odoorn hebben de koortsen nog niet geheel opgehouden. Nu en dan wordt nog deze of gene door haar aangetast, tot dusver bepaald in dezelfde woningen, in welke reeds vroeger de koortsen heerschten. Gelukkig echter waren ze in de laatste weken voor niemand doodelijk; doch de herstelling geschiedt zeer langzaam.

* **Peize, 9 Dec.** Onlangs werd hier door het armbestuur een besluit genomen, om het loopen bij de huizen op den nieuwsjaarsdag door kinderen en rondloopers te verhinderen, en daarvoor eene collecte te doen bijlangs de huizen ten behoeve der armlastigen, omdat de nieuwjaarsgiften doorgaande in sterken drank en lekkernijen verspild worden, waaruit zelden veel goeds voortkomt; hieromtrent in overleg getreden zijnde met het gemeente-bestuur, heeft dit bestuur zich niet met het gezegd besluit vereenigd, daar het eene teleurstelling zou zijn voor de kinderen, dezen heugelijken dag aan hen te ontnemen.

* Naar men verneemt, heeft de commissie tot aanleg van den straatweg alhier, eene groote partij keijen aangekocht tegen de prijs van *f* 5,37½ het last, hier aan den wal te leveren, zoodat, wanneer de vorst geweken is, een aanvang zal worden gemaakt met het leggen der steenen. Ook is hier sprake, om een straat- of grindweg van hier over de Peizermade naar Groningen aan te leggen, hetwelk van hoog belang zou zijn niet alleen voor Peize, maar voor geheel het westelijk gedeelte van Drenthe, daar tegenwoordig, bij de buitengewone droogte, bijna alle marktdagen tusschen de dertig à veertig wagens dezen weg passeren.

* **Westervelde, 12 Dec.** Waar is 't, wat we onlangs in een der vorige Ns. dezer Courant lazen, dat men den behoeftige niet moet geven, opdat hij zich niet inbeelde, dat 't hem toekomt, maar dat hij zijn loon moet verdienen; zoo denkt men er hier ook over. De marktgenooten alhier hebben te dien einde, toen er geen of weinig werk meer voor de arbeiders was, hen in de gelegenheid gesteld nog wat te verdienen, door langs den weg van hier naar Veenhuizen, voor een gedeelte, eiken telgen, ten bedrage van 1000 stuks te doen planten, 't welk met ter tijd, wanneer ze goed aankomen, niet alleen een schoon gezigt, maar ook veel geldelijk voordeel zal opleveren. Ook heeft men hier boekweitveen voor zes jaren verhuurd, bestaande in 10 perceelen, groot 9.5 bunder, welke op twee perceelen na, door de Haulerwijkers zijn gehuurd. 't Duurste perceel, een bunder groot, was 125 gulden. De geheele opbrengst bedroeg circa *f* 800.

* **Ter Apel, 10 Dec.** De alhier gestationeerde commiesen hebben de volgende belangrijke aanhalingen gedaan: den 2 dezer 2 vrachten zout, den 6 dezer 's morgens 3 vrachten en des avonds 4 vrachten en den 7 dezer 3 vrachten; makende een totaal uit van ruim 300 Ned. ponden; — bovendien zijn nog 12 vrachten aangehaald door de commiesen *van Leeuwen* en *Doesburg* in den nacht van den 9 op den 10 dezer.

* **11 Dec.** Den 7 dezer des avonds bij het heerschen van een dikken mist, hoorde men in het ruime veld tusschen de Horsten en Zandberg roepen: *verdwaald, verdwaald;* dit werd te Zandberg van huis tot huis rondgezegd; hierop gingen eenigen het veld in, en, eindelijk den verdoolde vindende, bevonden zij, dat het *K. Gortemaker* was, die voor dien dag schaapherder was; men maakte daarop zich gezamentlijk gereed, om met de kudde huiswaarts te keeren, maar niemand wist toen weder, waarheen men zich moest wenden; de uitgezondenen en de gevondene begonnen op nieuw weer te roepen, *verdwaald, verdwaald!* er werden alstoen op den Zandberg schoven stroo in brand gestoken, maar, door de digtheid van den mist, konden de verdwaalden het niet zien, en bleven in het veld ronddoolen; er gingen nog op nieuw anderen naar hen toe; eindelijk kwam de zoon van *H. Kort*, die allen op den regten weg bragt; tevens werd er te Zandberg op een oud hoorn geblazen, zoodat eindelijk al de verdwaalden in den laten avond in hunne woningen en de schapen in hunne stallen weder teregt kwamen.

* **Grollo, 9 Dec.** Uit het gemaakte zestal is hier tot Predikant beroepen de heer *C. Bolt.*

* **Roden, 10 Dec.** Naar men verneemt, worden hier druk plannen gemaakt, om een kanaal van hier tot in het Leekstermeer daar te stellen, in het belang der scheepvaart tusschen Groningen en deze gemeente. Twee ingezetenen dezer gemeente zouden zich bereid verklaard hebben, de kosten van dit kanaal te dekken.

* **Oosterhesselen, 8 Dec.** De dag van heden was voor deze plaats weder een dag van groote ontsteltenis en onrust. 's Namiddags te 1½ uur ongeveer ontstond hier namelijk, zonder dat men weet door welke oorzaak, een hevige brand in het huis, toebehoorende aan de erven van *Jan Schoemakers* en bewoond door *Hendrik Koopmans*. In zeer weinig tijds hadden de vlammen de geheele woning vernield, benevens een daarbij staande, splinternieuwe schuur, die tot bergplaats van hooi en brandstoffen diende. Van den inboedel is letterlijk *niets* gered kunnen worden; het eenige, dat er uitgedragen is, is de kist van de dienstmeid. Van de levende have zijn *vier* jongbeesten in de vlammen gebleven; het overige, dat zich op stal bevond is nog door de tegenwoordigheid van geest van voornoemden *H. Koopmans* tijdig kunnen ontkomen.

Gelukkig heerschte gedurende dit onheil eene diepe windstilte, zoodat andere belendende woningen voor 't haar dreigende gevaar zijn gespaard gebleven. Anders had men hier ligt eene tweede vertooning te betreuren gehad van de groote ramp, die in de lente dezes jaars 't naburig *Gees* zoo vreeselijk teisterde en nog kersversch in 't geheugen van ieder ligt. Ware de wind aangewakkerd, dan zou ligt een zestal gebouwen, en daaronder de school, de kosterij en de pastorij, de prooi van 't alverslindend element zijn geworden.

Ook nu is men op nieuw in zijn overtuiging versterkt, hoe heilzaam het is dat eene plattelands-gemeente van geschikte brandbluschmiddelen in genoegzamen getale voorzien zij, en vooral van werktuigen, die tot het behouden van belendende woningen kunnen gebezigd worden. 't Was treurig om te zien, hoe men zich hier, om van het naastbijstaande huis de stuivende vonken af te weren op eene gebrekkige wijze met beddelakens moest behelpen, die, over het dak uitgespreid, met veel moeite nat gehouden werden door middel van *zware* met water gevulde emmers, daartoe met groote inspanning langs ladders naar boven gesjouwd en van hand tot hand gereikt. Inzender dezes voegt hier den wensch bij, ook (zoo als hij vertrouwt) uit het hart van de meesten zijner dorpsgenooten, dat het gemeente bestuur alhier er eene zijner eerste deliberatien van make, om voor deze plaats en onderhoorige boerschappen zich ten allerspoedigste een volledig stel brandzeilen, brandhaken, brandladders, des noods ook handspuiten, aan te schaffen. De kosten daardoor veroorzaakt zijn niet noemenswaard, in vergelijking van de zorg, onrust, verslagenheid en schade, die door zulke telkens zich herhalende onheilen worden teweeggebragt.

(*Wij hebben het vorenstaande te laat voor het vorige nummer, waarin de geëerde inzender het gaarne had opgenomen gezien, ontvangen; wij plaatsen hetzelve alnog vooral om den aan het slot geuiten wensch, waarop wij bijzonder de aandacht vestigen. Uit een ander berigt voegen wij hierbij, dat de brand het eerst in een bij het huis staand schuurtje is ontdekt; noch het huis noch de inboedel was verwaarborgd. Eene overlevering zegt, dat dit huis voor 200 jaren ook is afgebrand, en dat er sedert dien tijd maar eenmaal brand in het dorp Oosterhesselen is geweest.*)

* **Smilde, 12 Dec.** Heden is een aanvang gemaakt met de werkzaamheden der Drentsche Veen- en midden Kanaalmaatschappij ter plaatse, waar dat Kanaal in de Drentsche Hoofdvaart zal loopen. Hoewel van wege de directie van gezegde maatschappij niemand bij deze gewigtige gebeurtenis tegenwoordig was, had dezelve evenwel op eene allezints plegtige wijze, in bijzijn van duizende aanschouwers plaats. Te ongeveer twaalf uren begaven zich de Heeren aannemers, vergezeld van den Heer waarnemenden Hoofdingenieur en Ingenieur van de Provincie Drenthe naar het met vele vlaggen versierde terrein; daar aangekomen is de eerste schop gestoken door den Heer Burgemeester van Smilde en de tweede door den Heer Burgemeester van Odoorn, welke Heeren, daartoe door Aannemers van het werk verzocht, dit werk verrigtten, onder het houden eener indrukwekkende aanspraak, waarin werd gewezen op het groote belang van de onderneming zoowel in het bijzonder voor de welvaart der gemeenten, waardoor het kanaal zoude loopen als in het algemeen voor de geheele Provincie en het Vaderland. Vervolgens deed de heer waarn. Hoofd-Ingenieur in krachtige woorden uitkomen, hoe door den onvermoeiden ijver van den ontwerper, den heer *Klijn* nu eindelijk deze hoogst nuttige onderneming tot stand zoude komen, terwijl daarna de heer Mr. *Alstorphius Grevelink*, tot het bijwonen der plegtigheid uitgenoodigd, de ondernemers geluk wenschte met den aanvang van het werk, zijn dank betuigde aan de Hooge Regering voor de belangstelling in de onderneming en aan den heer fungerenden Hoofdingenieur en den Ingenieur, die door de spoedige en naauwgezette behandeling der projecten en bestekken de onderneming zoo zeer aan zich hadden verpligt, terwijl ZEGestr. de arbeiders wees op de groote verpligting, welke zij aan de heeren Aannemers hadden, daar zij nu in staat gesteld waren op eene eerlijke wijze in het onderhoud van zich en dat hunner gezinnen te voorzien. Deze verschillende aanspraken werden telkens afgebroken door het daverend hoera der ontelbare menigte.

Eindelijk nog bragt de heer *W. Timmer* van Beilen namens vele ingezetenen hulde aan de ondernemers, hoewel ZEde. het betreurde, dat, door de onhandelbaarheid van een vorig bestuur der gemeente, het kanaal nu niet door het dorp Beilen zoude loopen. Hierna begaven zich de heeren Aannemers en genoodigden, steeds vergezeld door eene jubelende menigte, langs de uitgebakende en overal met vlaggen versierde kanaallijn, naar de plaats, waar de eerste sluis zal worden gelegd, terwijl op een gegeven sein 450 arbeiders met de werkzaamheden waren begonnen; hier aangekomen bragten de arbeiders, bij monde van een der onderbazen, hunnen dank aan de aannemers voor de hun verschafte gelegenheid tot arbeid.

De plegtigheid is voorts besloten door een uitgezocht diner, ten huize der erven Luxwolda, door de aannemers aan de heeren Ingenieurs en genoodigden aangeboden.

Zoo zijn dan nu de werkzaamheden begonnen aan een Kanaal, hetwelk Drenthe in het midden doorsnijdende, eenmaal zeker aan de Provincie eene groote ontwikkeling zal geven, en hetwelk zal worden daargesteld, zonder eenige geldelijke opoffering noch van het Rijk noch van de Provincie noch van eenige gemeente.

Hardenberg, 11 Dec. Het terrein voor den ontworpen mac-adam weg van hier naar de Hannoversche grenzen is op nieuw bepaald en uitgebakend. In de rigting zoo als dezelve nu is vastgesteld, wordt een afstand van circa 120 ellen uitgewonnen. Indien de aangevraagde rijks subsidie door Z. M. wordt toegestaan, dan mag men verwachten, dat dit belangrijk project spoedig zal worden gerealiseerd. *Pr. Ov. Ct.*

* In een plaatsje niet ver van hier, was onlangs eene brave vrouw en huismoeder bijna het slagtoffer geworden van onbedachtzame omgang met lucifers. Bezig zijnde, lucifers, welke een beschonken man op den grond had geworpen, weder in het doosje te pakken, streek zij zoo nu en dan ongemerkt met de hand, waarmede zij dezelve opraapte, over den anderen arm, om de nedervallende mouw weder naar boven te schuiven. Niet lang daarna was haar arm echter buitengewoon dik en ontwaarde de geroepen arts aan denzelven reeds kenteekenen van ontsteking. Alleen de de tijdige en krachtig aangewende geneeskundige hulp hebben vermoedelijk de vrouw gered, en vinden wij het van onzen pligt, dit voorbeeld mede te deelen, als eene waarschuwing om toch vooral bij het gebruik van lucifers zeer omzigtig te zijn.

Meppel, 12 Dec. Ten gevolge van de gladheid der waterstappen zijn reeds vier menschen in het nieuwe Kanaal gevallen, doch gelukkig allen gered.

— Ten bewijze, dat er in deze omstreken dit jaar buitengewoon veel eendvogels zijn, deelen wij mede, dat zeker iemand te Giethoorn, verleden week in slechts vier dagen tijds, in zijne eendenkooi heeft gevangen 1013 eendvogels, die hij per stuk reeds heeft verkocht voor 40 cts.; bedragende alzoo te zamen eene som van *f* 405.20.

MENGELINGEN.

Een reiziger in Duitschland bezocht het vertrek, waarin *Winkelmann* leefde, en verbeeldde zich, dat het dezelfde kamer niet was, die hij vroeger eens zag. Hij maakte die opmerking aan den man, die hem tegen een fooitje deze herinnerings-plek liet zien, en kreeg ten antwoord: „Gij hebt wel gelijk, Mijnheer! Dat was voor een paar jaar, bij eene vertimmering van dit gedeelte van 't gebouw. Wij lieten toen eene kamer aan den anderen vleugel zien voor het vertrek dat *Winkelmann* bewoonde."

—

Dezer dagen stierf te Parijs de directeur van het *Theatre du Vaudeville*, een origineel in verschillende opzigten. Zijn roem als champagne-drinker bleef tot aan zijn dood onbetwist. Sedert 25 jaren dronk hij elken avond twee flesschen. Even voor zijn dood zeide hij tegen belangstellende vrienden, die om zijn bed stonden: „de geneesheeren kennen mijne ziekte niet; *j'ai la maladie de vigne* — ik heb de wijndruifziekte.

—

Uit het Oldenburgsche zijn in dit jaar reeds ongeveer 4000 vette runderen naar Engeland vervoerd. Dit heeft de waarde van het groenland allengs in prijs doen stijgen, en akkerland zelfs in weiderijen veranderd, doch ook bijgedragen tot minder behoefte aan arbeiders en dienstboden.

—

Het bestuur der Evangelische Vereeniging voor kerkelijke belangen in Pruissen, zal van nieuwjaar tot aan Paschen te Berlijn openbare voorlezingen doen houden. Onder de sprekers noemt men *Krummacher*, *Stahl* en *Wichern*.

—

In het Eldorado der Jezuïten en Redemptoristen, Neder-Beijeren, stierf onlangs iemand en werd in de doodkist gelegd. Een der huisgenooten stopte, zoo hij meende ongezien, een brief in de kist, aan 't adres zijner moeder, die reeds 14 jaren dood was. In dien brief werd de overledene vrouw dringend verzocht, om eene voorbede, opdat den schrijver, die in ongunstige omstandigheden verkeerde, in een droom *drie nommers* in de loterij mogten worden geopenbaard, waarop prijzen zouden vallen!

De brief is, en dat was ook beter, ter inzage en overpeinzing aan den oudsten pater der Jezuïten ter hand gesteld.

INGEZONDENE STUKKEN.

De ondergeteekende meent het landbouwend publiek geen ondienst te doen, door een goeden raad mede te deelen tegen het zoo dikwijls aangekondigde bederf in de pas uitgezaaide rogge.

De oorzaak van het bederf is veeltijds toe te schrijven aan insecten, die aan de wortels of vezels knagen, vooral op grond, waarvan de laatste oogst, boonen, koolzaad of ook wel boekweit is geweest; om de insecten, die zich in deze holle stoppelen ophouden, te verdelgen, is het een vereischte zulk stoppelland, *één* of beter *twee* maal dunnetjes te ploegen en daarbij zeer fijn te eggen, of is het land bijzonder los (Stuifzand) is eggen alleen voldoende, (men mag op zulk soort van land het overbrengen van vette leemaarde niet vergeten); een tijd lang na de eerste bewerking wordt het land bemest, geploegd en als geschikt beschouwd om te worden bezaaid.—

Lijdt het uitgezaaide reeds aan dit kwaad, dan doet men wel, zulk land bij vochtig weer of op een stillen avond met drooge kalk te bestrooijen; — daarenboven is het aan te raden de haardasch, bij voorkeur uit lage veenen, *droog* al is het ook in overdekte potten te bewaren, ten einde dit afval te gelijk met de rogge over het land te zaaijen. —

Leek 10 Dec. 1853 A. S. LEURINGH.

In antwoord op de vermetele en honende taal, in de Provinciale Drentsche Courant van den 7 Dec. jl., onder dagteekening Meppel den 5 Dec. jl., voorkomende met de spreuk: *uit liefde voor de waarheid!* echter zonder naamteekening, is dienende als volgt:

Daar ik, namens vele eigenaren van *Koekange* wegens den aan te leggen straatweg van *Meppel* naar *Hoogeveen*, ten opzigte der kortste en minst kostbare lijn, die ook, zoo als ik vermoede, het algemeen belang naar billijkheid bevredigt, in de Prov. Dr en Asser Courant van den 16 Nov. jl., en de Meppeler Courant van den 19 Nov. jl. schrijvers, die ook derzelver naam niet durven publiek maken, heb beantwoord, verwijs ik belangstellenden naar die stukken ter lezing; daar ik vermeen zeer goed te weten, dat de voor het publiek verborgen schrijver bij *de Wijk* te huis behoort, alsmede welk orgaan hij is, zoo achte ik het beneden mij te zijn, om zijn naam en nietige werkzaamheden openbaar te maken, en is het mij wel duidelijk, dat hij de lijn langs het vernieuwde kanaal met zwarte kleuren afteekent; wij hebben die lijn voorgesteld, om zelfs den schijn van eigenbelang te vermijden; verkiezen de ontwerpers de kortste lijn langs het kanaal nog niet, dan veroorloof ik mij, in het algemeen belang, voor te stellen, dat de lijn van *Meppel*, langs het kanaal, over de Wijkbrug, door *Koekange* en *Echten* over de *Echtinger Molenbrug* langs het kanaal naar *Hoogeveen* moge

worden bepaald; deze lijn is nagenoeg 4000 Nederlandsche ellen korter dan die van *Meppel* door *de Wijk*, *Veeningen* en *Kerkenbosch* naar *Hoogeveen*; en is sedert onheugelijke jaren de gewone weg geweest van *Meppel* naar *Hoogeveen*, voorts met twee zijtakken, als: een van het kanaal naar *de Wijk*, en een van de *Echtinger Molenbrug* door *Zuidwolde*, naar de lijn der *Dedemsvaart*.

Daar de schrijver geen algemeen belang of kortste en minstkostbare lijn op het oog heeft, en het nieuwe kanaal graag ontwijkt, zoo kan hij de lijn van den straatweg te Staphorst door *de Wijk*, *Veeningen*, *Kerkenbosch* en *Alteveer* naar *Hoogeveen* voorstellen; daarmede zal hij *Broekhuizen*. *Koekange* en *Echten* geen dienst doen, om reden dat zij in de lijn, door hem verdedigd, niet alleen geen belang stellen, maar zelfs zich daardoor zeer bezwaard achten, blijkens alle adressen, door hen opgezonden aan de Provinciale en Gedeputeerde Staten van Drenthe, terwijl wij ons gelukkig achten, dat door hen aan den schrijver wel niet zal worden opgedragen, om de plaats der lijnen te bepalen.

Daar ik zooveel mogelijk mij zal onthouden, om leden der Gemeente-besturen of andere personen te beleedigen, zoo noodig ik bekwame personen uit, de honende taal, voorkomende in de *Meppeler Courant* van 5 Nov. j.l. de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van 9 Nov. j.l. en die van 7 dezer voornoemd te lezen, (onder opmerking, dat het mij niet geheel onbekend is, door welk orgaan steeds die ongeteekende stukken hoofdzakelijk tegen mij gerigt zijn), ten einde zich te overtuigen, dat ik volgens pligt namens vele eigenaren van Kockange, zonder aanzien van personen, alzoo heb moeten antwoorden. Van den zoogenaamden welgemeenden raad, om in mijn antwoord hulp bij een ander te zoeken, zal ik geen gebruik maken, de goedgunstige lezer gelieve (de ingeslopen fouten vindende) in aanmerking te willen nemen, dat het mij wel meer dan hem aan genoegzamen tijd ontbreekt; terwijl ik het nuttig achte, dat de drukpers voorts, voor ongeteekende stukken van lasteraars (die graag anderen honen, en alzoo noodzaken te antwoorden) gesloten wordt.

Koekange den 1 Dec. 1853. J. W. STEENBERGEN.

De heerschende geest in Drenthe omtrent het Volksonderwijs.

(*Vervolg*).

Verlangt men eenige toelichting op de gronden, welke we tot betoog van het ontkennend antwoord op de vraag: *Zou een klein inkomen geen krachtig middel zijn ter vervulling zijner taak?* hebben aangehaald, we zijn bereid die te geven.

Ieder, die geen vreemdeling is in de schoolwereld, zal ongetwijfeld weten, dat de onderwijzer, ter verkrijging van eene betere standplaats, zijn hoofd behoort vol te proppen met allerlei geleerdheid. Die nu smachtend naar verplaatsing uitziet, zet zich des morgens zoodra de voorbode van den dag aan den oostelijken hemel verschijnt, neder, en zoekt zijne kennis te verrijken. Is het schooltijd, dan legt hij traag het boek ter zijde en treedt geheel onvoorbereid met een afgematten geest de schooldeur binnen. Met den besten wil is het hem nu onmogelijk zijne gedachten bij de schoolwerkzaamheden te bepalen; de zoo straks bestudeerde wetenschap voert als 't ware heerschappij over zijne denkkracht. Hij nu, die eenigermate met het moeijelijke, veelomvattende en gewigtige van de taak eens onderwijzers bekend is, zal op verre na niet in twijfel trekken, dat een goed en degelijk onderwijs den geheelen persoon des onderwijzers vordert en er geene vreemdsoortige denkbeelden in zijne ziel mogen huisvesten. Teregt zeggen daarom ook ervarene onderwijzers: „eene overdrevene morgen-studie is een vergif voor de school." Doch de jonge onderwijzer wordt genoodzaakt zich meer met zich zelven dan met de kinderen te bemoeijen; want geen goed onderwijs, maar een goed hoofd vol kennis is het eenigste middel, dat hem hoop schenkt op een onbekrompener bestaan. Hij is gedwongen van twee kwaden één te kiezen. Immers de last, dien ge hem op de schouders hebt gelegd, wordt hoe langer zoo drukkender en het onchristelijke denkbeeld, dat men in zijne ziel heeft geplant, n. l. het verlangen naar het stervensuur van een eerbiedwaardigen voorganger, begint meer en meer in zijn binnenste strijd te voeren. Ten einde nu van deze knellende banden verlost te worden, zal wel niemand hem ten kwade kunnen duiden, dat hij daartoe het wettige middel bezigt. Uit deze beschouwing blijkt dus ten klaarste de gegrondheid onzer ontkenning, doch we zullen hiervoor nog meer bewijzen uit den aard der zaak afleiden.

Om eene plaats te erlangen, waaraan een ruimer bestaan verbonden is, hebt ge hem door de sobere bezoldiging een bijna onoverkomenlijke hinderpaal in den weg gelegd. Zal hij toch op eene „harddraverij" een woord, dat ten volle de onnadenkendheid verraadt van hem, die het voor het denkbeeld van een vergelijkend examen uitspreekt en den zoodanige kenmerkt als iemand, die met ernstige zaken den spot drijft, uitmunten, dan behoort hij in de eerste plaats goed bestudeerd te zijn en in de tweede plaats onder de planeet der fortuin te zijn geboren. Tot studie worden boeken vereischt en deze kosten niet zelden veel geld. In zijne nabijheid zal de jeugdige onderwijzer misschien geen enkele keer in zijn leven de gelegenheid zien stand grijpen, naar eene betere betrekking te kunnen dingen. Hij zal den meesten tijd gedwongen worden tot dat einde een verren togt te doen. Niemand voorzeker, die zich al eens zoover van zijne haardschede heeft verwijderd, dat zijn oog te vergeefs een rustpunt zocht op de spits van den kerktoren, zal durven betwisten, dat tot het ten uitvoer brengen van zulk eenen togt geld een onontbeerlijk middel is.

(*Vervolg en Slot hierna*,

CHARADES.

XXXV. Mijne zee heeft nooit water gehad, mijne velden zijn onvruchtbaar, ik heb geene huizen en toch groote steden; ik sluit duizenderlei werken in één punt in, ik ben bijna niets en evenwel de gansche wereld.

XXXVI. Een zangnoot is mijn eerste deel;
Een ligchaamslid mijn tweede:
Een luttel, sober loon, 't geheel,
In oorlog of in vrede. —

XXXVII. Mijn geheel behoort tot de klasse der gevleugelde dieren. — 1, 5, 4, 2, 3 een werktuig bij schepen in gebruik. — 12, 9, 6, 5, 11 rivier in Frankrijk. — 8, 11, 3, 1, 7, 12 een welriekende plant. — 10, 5, 6, 11, 1, 7, 3 een oud volk. — 8, 12, 6, 11, 10 een insekt. — 1, 9, 10, 7, 12 een moordinstrument. — 8, 2, 5, 1, 11, 3 een europeesch dier. — 8, 4, 12, 1 een vogel. — 1, 3, 9, 12 een moesgewas. — 8, 9, 5, 1 een werktuig. — 9, 5, 10, 7, 12 een muzijk instrument. — 1, 12, 4, 8, 11, 5 een nuttige plant. —

Correspondentie.

Op nieuw zijn wij genoodzaakt, wegens plaatsgebrek, de oplossingen der charades tot een volgend nummer uit te stellen, terwijl wij om dezelfde reden deze keer mede geen vertellen hebben kunnen opnemen.

ADVERTENTIEN.

Werd ons ouderhart voor twee maanden in diepen rouw gedompeld door het overlijden in den ouderdom van bijna twee en een half jaar, van ons eenigst kind ALBERT, heden werd deze droefheid vermeerderd, door het overlijden van onze waarde moeder en behuwdmoeder, GEESJE NIJHOF, in den ouderdom van bijna tachtig jaren.

Norg den 8 Dec. 1853.
E. BAKKER, Rijks-ambtenaar.
M. BAKKER, geb. Akkermans.

Na eene langdurige en slepende ziekte, overleed heden te *Dalen*, in den ouderdom van ruim 74 jaren, de Wel Edel Geboren Heer JOHAN FREDERIK KIJMMELL.

Dalen, den 10 Dec. 1853.

GROF DENNENZAAD.

De ondergeteekende neemt de vrijheid zich even als in vorige jaren aan te bevelen in het leveren van **DENNENZAAD**, en verzoekt diegenen, die **dennenzaad** noodig hebben, hem hiervan alsnu te verwittigen, met opgaaf der hoeveelheid ponden, daar hij niet meer DEN-APPELS laat plukken, dan hem nu worden besteld.

Assen den 14 December 1853.
P. T. van SON.

GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Ter voldoening aan art. 63 en 64 van het Burgelijk Wetboek, wordt bij deze aangekondigd, dat door den Heer HERMAN CORNELIS WILLEM JANSON, Ontvanger der Registratie te Assen, aan den Koning is ingediend een verzoekschrift, tot het bekomen van Zijner Majesteits toestemming, dat de geslachtnaam van Requestrants jongste zoon **JAN**, geboren den 4 October 1853 worde veranderd, in dien van **NIENHUIS.**

Geschiedende deze aankondiging tengevolge der dispositie van Zijne Excellentie den Minister van Justitie d.d. 5 December j.l. No. 117, krachtens Z. M. appointement van den 10 November 1853 No. 19, op het bedoelde verzoekschrift gegeven.

Mr. J. OOSTING, Procureur.

PUBLIEKE VERKOOP

van eene groote Partij gezaagd **EIKEN en GRENEN HOUT**, op

DONDERDAG 15 DECEMBER 1853,

ten overstaan van een bevoegd beambte, aan de Zaagmolens van Jonkheer A. W. VAN HOLTHE te Assen, te beginnen des morgens te **10 uur** aan den OUDEN ZAAGMOLEN.

PUBLIEKE VERKOOPING.

OP ZATURDAG 17 DECEMB. 1853
des morgens 10 uren,

zal ten overstaan van den Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, ten huize van EGBERT EGBERTS te Norg,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Eene Boerenplaats,

met alle daarbij behoorende **LANDERIJEN**, gelegen te Westervelde, gemeente Norg, toebehoorende aan den Heer C. FLEDDERUS te Smilde en CONSORTEN, en in huur wordende bewoond en gebruikt door R. NIJBOER.

J. L. TONCKENS.

JANNES BARKHOF en CONSORTEN te Zeijen zijn voornemens ten overstaan van den Notaris VAN LIER,

PUBLIEK TE VERKOOPEN:

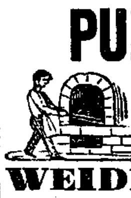

een **BOERENHUIS**, staande bij het hek te Zeijen, geschikt tot eene BAKKERIJ, benevens **23 bunders BOUW-WEIDE- en HOOILAND, VELD en VEEN**, alles gelegen onder Zeijen, gemeente Vries.

Deze Verkooping zal gehouden worden te Zeijen, ten huize van HENDERICUS BARKHOF, op

Vrijdag 16 Dec. 1853

des Voordemiddags te 10 Uur te beginnen.

H. H. VAN LIER.

J. O. VAN HOUTEN te Assen, heeft uitgegeven:

KORTE HANDLEIDING TOT HET GEBRUIK DER

AARDGLOBE,

BIJ HET ONDERWIJS IN DE WISKUNSTIGE AARDRIJKS BESCHRIJVING,

VOOR GYMNASIA EN INSTITUTEN EN TOT ZELFOEFENING.

DOOR

G. v. HENNEKELER,
Math. & Phil. Nat. Cand.
f 0.80.

En debiteert verder met succes:

I. **JAEGERS uitgebreide Hand-Atlas der geheele Wereld**, in 48 kaarten . . . . *f* 5—50.

II. **JAEGERS Atlas der geheele** [...] **de**, in 21 kaarten . . . . *f* 2[...]

Beide ATLASSEN munten uit en door na[...] keurigheid en netheid van bewerking, en [...] min kostbare prijs.

III. **A. H. PAREAU, de oude kerk**[...] **Assen**, beschouwd in betrekking tot [...] selijke Gemeenten en de *Hervorming in D*[...]*the* . . . . *f* 3-[...]

Men leze de gunstige recensiën van [...] Werk in onderscheidene Tijdschriften.

Is door **aankoop** EIGENAAR gewo[...] van:

IV. **Negen Fabels van LA FONTAI**[...] bearbeid met het doel, om het oordee[...] scherpen, duidelijke begrippen te doen [...] men, den smaak te beschaven en nu[...] zaakkennis te doen verwerven, als eene pr[...] van geestontwikkelend onderwijs in de F[...]sche taal . . . . *f* 0-[...]

Voor schoolgebruik en huisselijk onder[...] is dit boekje bijzonder aan te bevelen.

V. Dr. **J. M. NOORDEWIER, Cri**[...] **een dialoog van Plato**, vertaal[...] opgehelderd . . . . *f* 1-[...]

Slechts weinige exemplaren zijn hier [...] van over.

VI. **J. VAN DER VEEN Az., Drent**[...] **Mosaiek**, 2 stukjes.

Opdat ieder zich deze Drentsche typen [...] eene aangename en onderhoudende wijze [...]schreven, kan aanschaffen, heb ik de [...] van de beide stukjes in plaats van 80 op [...] cts gesteld.

Laatste Berigten.

De besmettelijke longziekte is aan den Veendijk, gem[...] te Havelte, ook uitgebroken bij een kalf van den land[...]wer *L. H. Freriks*, hetwelk hij op de Ruiner herfstm[...] had gekocht; behalve dit heeft hij nog twee koeijen, w[...] gezond zijn.

— *Men schrijft uit Leeuwarden* d. d. 12 dezer:

Gisteren werd in de onderscheidene kerken van de [...] Herv. Gemeente alhier, de ontvangst bij heeren diak[...] medegedeeld, der aanzienlijke som van *duizend* gulden, w[...] wederom door een' onbekenden menschenvriend ten beh[...] *van deugdzame verarmde leden der gemeente* was geschon[...]

— In den nacht van Zaturdag op Zondag j.l. is er b[...] ontstaan in eene boerenhuizinge, te Janûm, nabij Birda[...] bewoond door Durk Sjucks Offringa en gezin, en toebe[...]rende aan den heer dr. N. Ypey te Leeuwarden. De sch[...] al de aanwezige voorraad hooi, stroo, granen en boer[...]reedschappen, een gedeelte der meubelen, benevens 45 [...]jen, 2 paarden en een vet varken zijn daarbij eene [...] der vlammen geworden. Slechts het voorhuis kon, met [...]te, gedeeltelijk worden bewaard. De oorzaak van den b[...] is voor als nog onbekend. Wijders wordt medegedeel[...] de huizinge tegen brandschade verzekerd was, doch het [...] benevens den inboedel niet.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 4—11 Dec. Bev. H. Dekker, geb. Kleine[...] d.; A. Schulting, ongeh., van z.; M. Zandbergen, ongeh.[...] z.; A. ten Kate, geb. Oelen, van z.; A. Boer, geb. [...] van z.; J. Cleijne, geb. Profijt, van d. — Overl. Jurjen [...] Hartman, ruim 78 j.; Anthonie Tobias Braxhoofden, ru[...] m.; Arend Metzelaar, ruim 2 m.; Gerrit Harms Gort, ru[...] j.; Titia Slomp, ongeh., 25 j.

[...] Dec. Onderr. [...] en H. Sch[...]ten, wed. J. Palfenier. — Bev. Z. Meppelink, geb. Hoedenb[...] van z. — Overl. J. H. M. Hooreman, 35 j., echtgenoote [...] Groeneveld, Kapitein; G. Berents, wed. G. Maties, 78 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 9 Dec.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 13.00	Boekweit, zand	64	N.pd.	*f* [...]
„ N. Oml.	68	„	„ 11.90	„ „	66	„	„ [...]
dito.	70	„	„ 12.50	„ veen	66	„	„ [...]
„ „ Old.	68	„	„ 11.60	„ „	68	„	„ [...]
„ „ „	70	„	„ 12.25	Paardeboonen. .		*f*	7.50 à [...]
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 9.80	Groene Erwten.		„	00.00 à [...]
„ O. „	68	„	„ 10.20	Graauwe „		„	00.00 à [...]
„ „ „	70	„	„ 10.60	Koolzaad . . .		*f*	11.50 à [...]
Haver. N. dikke	40	„	„ 3.60	Gort, grove .		„	14.00 à [...]
„ „	48	„	„ 4.40	Gort, parel .		„	00.00 à [...]
„ Voer	36	„	„ 3.05	Olie, raap per vat			40.00 à [...]
„ „	40	„	„ 3.40	Raapkoeken, . . .			à [...]
„ Zwarte	36	„	„ 2.85	Lijnkoeken			00.00 à [...]
„ „	40	„	„ 3.35	Boter ¼ ton. . . .			00.00 à [...]
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.60	Boter ⅛ „			à [...]
„ „ „	56	„	„ 7.00				
„ „ zomer	56	„	„ 6.10				
„ „ knob.	60	„	„ 7.00				

Op de markt van Dingsdag 13 Dec. zijn er wegens de [...]lende vorst geene marktbrieven afgegeven.

ZWOLLE, 9 Dec. Tarwe f 13,50 a f 15.50. — Rogge f [...] à 10.55. — Boekweit f 6.50 à f 8,30. — Aardappelen f 2[...] *f* 3.00. — Boter per ⅛ ton f 19,25 à 19,75; per ℔ f 0,75 a [...]

STEENWIJK, 12 Dec. Rogge *f* 8,75 à 10,55. Boekweit [...] a *f* 0.00. — Boter per ⅛ ton 19,00.

OLDEMARKT, 10 Dec. Boter ⅛ vat *f* 19,50.

AMSTERDAM, 12 Dec. ROGGE prijshoudend; 117 ℔ [...]we Archangel *f* 304. — GARST ruim prijshoudend; 112 ℔ [...]sche *f* 274. — Overige Granen zonder handel. — KOOLZ[...] hooger betaald; op 9 v. Olie: Robs £ 70; in Dec. £ 71½; [...] £ 73; Oct. £ 68. — LIJNZAAD in een doen; 112 ℔ O[...] *f* 330. — RAAPOLIE hooger betaald, op 6w. *f* 40,50; [...] *f* 39; in de stad *f* 40; 10 Mei *f* 39⅞, 40; Sept. *f* 38,25, [...] Oct. *f* 38,50; Nov. *f* 38,50, 75; Dec. *f* 38,75. — LIJN[...] onveranderd; op 6w. *f* 31,50; Vliegend *f* 30,25. — HEN[...] OLIE op 6w. *f* 38,25; Vliegend *f* 37. — RAAPKOEKE[...] 1040 stuks *f* 84 a 86.—LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 1[...]

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 12 Dec. 1853.

			GEBLEVEN.				GEBL[EVEN.]
Nederl. W. S.	2½	pct.	61⅞	*Polen*, Oblig.	4	pct.	[...]
„ „	3	„	74	*Spanje*. Oblig.	1	„	[...]
„ „	4	„	93¼	Obligatiën	3	„	[...]
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	[...]
Handelm.	4½	„	126	Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	100¼	Oblig. Goll	5	„	[...]
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	[...]
Rusl. Ob. Hope	5	„	104⅝	„ Metal.	5	„	[...]
Dito 1828/29	5	„	103⅛	„ „ N.	5	„	[...]
Cert. 1831/33	5	„	94⅝	„ „	2½	„	[...]
Dito 1840	4	„	89⅛	*Belgie*, Cert.	2½	„	[...]
Dito Stieglitz	4	„	87⅞	Rothschild	2½	„	[...]
Ins. in Assign.	6	„	68⅞	*Portug.*, Lond.	5	„	[...]
Cert. van dito	6	„	69	„	4		[...]
				Amerika Bank-Act.			[...]

Ter BOEK- en COURANTDRUKKERIJ
van W. T. Sz. GRATAMA, te Assen.